

Jaarverslag 2022

Resultaten en werkzaamheden

Voorwoord

In dit jaarverslag van Vluchtelingenwerk - Samenspraak Bunnik vindt u een overzicht van onze werkzaamheden en de resultaten in 2022.

Vluchtelingenwerk - Samenspraak Bunnik (VWSB) is een onafhankelijke vrijwilligersorganisatie die de belangen behartigt van de vluchtelingen die zich aan onze begeleiding toevertrouwen. Het doel van de begeleiding is om vluchtelingen zelfredzaam te maken en om zich thuis te laten voelen in de gemeente en in Nederland. De vrijwilligers vormen de verbinding tussen de vluchtelingen en alle organisaties waar ze mee te maken hebben.

Wij nodigen u van harte uit kennis te nemen van onze werkzaamheden in het afgelopen jaar.

Organisatie

VWSB is een stichting, opgericht in 1988. De stichting heeft ten doel:

het zich op basis van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens inzetten voor de bescherming van asielzoekers en vluchtelingen in de gemeente Bunnik door persoonlijke steun en belangenbehartiging bij hun toelating, opvang en maatschappelijke participatie.

De stichting tracht haar doel te verwezenlijken door o.a.:

- *het verlenen van persoonlijke steun in de vorm van direct ondersteunende activiteiten voor vluchtelingen en asielzoekers die verblijven in de gemeente Bunnik;*
- *het maken van taalkoppels door het koppelen van taalcoaches aan anderstaligen;*
- *het ontwikkelen en voeren van vrijwilligersbeleid;*
- *het bevorderen van draagvlak voor asielzoekers en vluchtelingen in de samenleving, met name in de gemeente Bunnik.*

Het bestuur van de stichting draagt de eindverantwoordelijkheid voor het reilen en zeilen. In 2022 heeft een bestuurslid vanwege verhuizing het bestuur na zes zittingsjaren verlaten. In de loop van het jaar zijn twee nieuwe bestuursleden benoemd, waarmee het bestuur weer op volle sterkte is. De stichting heeft twee betaalde medewerkers (samen 0.9 FTE) in dienst die verantwoordelijk zijn voor de dagelijkse gang van zaken.

VWSB is een zelfstandige stichting. Vluchtelingenwerk - Samenspraak Bunnik is onderdeel van het samenwerkingsverband met de groepen Utrechtse Heuvelrug, De Bilt en Wijk bij Duurstede. Er wordt zowel op coördinatoreniveau als op bestuurlijk niveau samengewerkt.

Vluchtelingenwerk - Samenspraak Bunnik

Bij VWSB zijn zo'n 90 vrijwilligers in diverse functies actief: maatschappelijk begeleiders, taalcoachcoördinatoren, een werkcoach, taalcoaches en praktische ondersteuners.

Aantal vluchtelingen in de gemeente Bunnik

De overheid legt elk half jaar aan alle gemeenten in Nederland de verplichting op om een bepaald aantal statushouders te huisvesten. Dit heet de Taakstelling Huisvesting Vergunninghouders. In schema 1 is te lezen dat in 2022, 36 personen zijn gehuisvest. Hiermee lopen wij 3 personen voor op de taakstelling van 2023.

De verwachting is dat de Taakstelling hoog blijft, o.a. door:

- te weinig doorstroming vanuit de AZC's naar woningen in de gemeente door een tekort aan sociale huurwoningen. Oorzaken hiervan zijn bijv. tekort aan personeel in de bouw, te weinig bouwmaterialen, noodzaak de stikstofuitstoot te verminderen.
- vertraging bij de Immigratie- en Naturalisatie Dienst die beslist over de asielaanvragen. Er zijn te weinig beslisambtenaren, daardoor moeten vluchtelingen lang wachten op de uitkomst van hun asielverzoek met als gevolg een langer verblijf in het AZC.
- de beperkte looptijd van de contracten van het COA met de gemeenten m.b.t. het vestigen van een AZC. Het blijkt niet eenvoudig nieuwe locaties te vinden.

Voor de huisvesting van de genoemde 36 personen in 2022 zijn 15 woningen beschikbaar gesteld. Dat is een uitstekende prestatie van zowel de gemeente en de woningcorporaties als van VWSB.

Schema 1

Huisvesting	Achterstand	Taakstelling	Totaal te huisvesten	Gerealiseerd	Naar volgend jaar
2019	3	12	15	8	7
2020	7	11	18	14	4
2021	4	22	26	15	11
2022	11	22	33	36	-3
2023	-3	40*	37*	8	10*

tot 1 april

*= schatting.

Aantal vluchtelingen in begeleiding

In principe begeleidt VWSB drie jaar. Soms is een verlengde begeleiding nodig. Dit geldt bijv. voor grote gezinnen van 5 of meer personen, voor de gezinnen waar een kind geboren wordt, of als er gezinshereniging plaatsvindt. Ook kan het zijn dat een gezin ambulante begeleiding nodig heeft via het Centrum voor Elkaar. VWSB blijft begeleiding bieden tot het gezin is overgedragen aan een geïndiceerde begeleidende instantie.

In Schema 2 is het aantal vluchtelingen per begeleidingsjaar aangegeven. In het kader van de taakstelling zijn 36 personen gehuisvest op 15 adressen, terwijl in het eerste jaar 31 personen op 14 adressen begeleid werden. Dit verschil komt door gezinsherenigers die meetellen in het begeleidingsjaar van hun partner of ouders en door geboortes.

Vluchtelingenwerk - Samenspraak Bunnik

Schema 2.

2022: Aantal vluchtelingen in begeleiding	eerste begeleidingsjaar	tweede begeleidingsjaar	derde begeleidingsjaar	verlengde begeleiding
	31 personen op 14 adressen	18 personen op 7 adressen	16 personen op 6 adressen	5 personen op 2 adressen
Totaal in begeleiding per 31 december 2022: 70 vluchtelingen op 29 adressen. In 2022 is van 34 vluchtelingen op 7 adressen de begeleiding afgerond. Totaal aantal vluchtelingen dat in 2022 begeleiding heeft ontvangen: 104 personen op 36 adressen				

De vluchtelingen komen uit de landen:

Afghanistan, Ethiopië, Eritrea, Iran, Israël, Jemen, Mexico, Nigeria, Syrië en Turkije.

Het team van VWSB

De maatschappelijk begeleiders vormen samen met de twee taalcoach-coördinatoren en de werkcoach onder leiding van de algemeen coördinator het team van VWSB. In 2022 hebben wij van twee teamleden afscheid genomen, maar ook konden wij twee nieuwe teamleden verwelkomen. Het team van VWSB bestond per eind december uit 12 personen. Het team van VWSB richt zich - samen met de vele taalcoaches en praktische ondersteuners - op vijf gebieden: maatschappelijke begeleiding, inburgering, taalcoaching, werkcoaching en gezinshereniging.

In september bracht het College van burgemeester en wethouders een bezoek aan VWSB waar samen met de teamleden over de diverse thema's is overlegd.

Maatschappelijke begeleiding

In de eerste maanden van de maatschappelijke begeleiding staan, naast de kennismaking met de nieuwkomer, vooral administratieve en financiële regelzaken voorop zoals inschrijving in de gemeente, aanvraag uitkering, aanvragen toeslagen, inrichting woning, aanschaf fietsen en alle andere noodzakelijke voorzieningen. Ook worden in de eerste maanden de start van de inburgering en de inzet van een taalcoach geregeld. Als er sprake is van gezinshereniging, dan wordt dat ter hand genomen.

Na deze intensieve eerste periode komen de vluchtelingen enigszins tot rust. Men is blij dat de AZC-periode voorbij is en dat men zich kan richten op de toekomst. Er kunnen nu zaken aan bod komen zoals de verwerking van alles wat er gebeurd is, sluimerende gezondheidsproblemen, heimwee, omgaan met een andere cultuur en de Nederlandse taal leren. Dit taaltraject vindt veelal plaats in combinatie met het vinden van (vrijwilligers-)werk.

Veel lost zich in de loop van de tijd op met ondersteuning van de maatschappelijk begeleider, de taalcoach, de werkcoach en indien beschikbaar ook met familie en vrienden die al wat langer in Nederland wonen.

Vluchtelingenwerk - Samenspraak Bunnik

Begeleidingsduur en verlengde begeleiding

De gebruikelijke begeleidingsduur is twee tot drie jaar en in een aantal gevallen vindt ‘verlengde begeleiding’ plaats. Het blijkt dat integratie en inburgering een complex proces is dat voor iedereen verschillend uitpakt. Het leren van de Nederlandse taal is lang niet voor iedereen een eenvoudige opgave. Vertrouwd raken met wet- en regelgeving in Nederland is eveneens een thema dat vraagt om veel aandacht. Veranderingen in de persoonlijke (gezins-) situatie brengen nieuwe uitdagingen met zich mee.

Er wordt snel een beroep op VWSB gedaan, de lijnen zijn kort en de begeleider is gemakkelijk te benaderen. Bij cliënten die langer dan drie jaar in begeleiding zijn en waar de begeleiding niet kan worden afgerond, wordt getracht doorverwijzing te realiseren.

Belangenbehartiging

Een belangrijk onderdeel van het werk van de begeleider bestaat uit belangenbehartiging. Dit uit zich niet alleen in het geven van ondersteuning bij alles wat nodig is om te kunnen starten met het leven in Nederland, maar zeker ook in het opkomen voor de vluchtelingen als het spaak loopt of dreigt spaak te lopen. De vele eisen en verplichtingen voortkomend uit wet- en regelgeving vragen vaak om een menselijke vertaalslag. Ook blijken wetten en regelingen nogal aan verandering onderhevig (zoals onlangs de Wet Inburgering) en ook dat vraagt tijd en aandacht.

Praktische ondersteuners

Het is gelukt om in 2022 weer een flinke groep ‘praktische ondersteuners’ te vinden. In principe zijn de vluchtelingen zelf verantwoordelijk voor het opknappen en de inrichting van hun woning, maar zonder netwerk, gereedschap en voldoende kennis van het Nederlands kan dat een lastige opgave zijn. De praktische ondersteuners geven waar nodig hulp en advies.

Regionale Sociale Dienst, de RSD

De Regionale Sociale Dienst Kromme Rijn Heuvelrug (RSD) is voor VWSB praktisch gezien de belangrijkste partner. Enerzijds in verband met de aanvraag van de uitkering, anderzijds voor begeleiding bij het traject naar werk. De RSD is werkzaam voor vijf gemeenten in de regio: Zeist, Utrechtse Heuvelrug, De Bilt, Wijk bij Duurstede en Bunnik.

Vanaf 1 januari 2022 voert de RSD in opdracht van de vijf gemeenten de inburgering uit volgens de nieuwe Wet Inburgering, de WI2021.

Inburgering

De nieuwe Wet Inburgering is ingegaan op 1 januari 2022 voor die cliënten die in dat jaar hun verblijfsvergunning ontvingen. In het voorjaar werd de uitgebreide voorbereiding met de RSD en de collega VW-groepen afgerond en vastgelegd in enkele documenten zoals de Doorgaande Lijn en de Werkwijze Financieel Ontzorgen.

VWSB kreeg in juni te maken met de eerste cliënten onder deze wet. Niet de aangepaste wijze van inburgeren zelf bleek de grootste verandering, maar het onderdeel Financieel Ontzorgen.

Financieel Ontzorgen

Financieel Ontzorgen betekent dat de afd. Budgetbeheer van de RSD het inkomen beheert van iedereen die onder de nieuwe wet valt en daarvan de vaste lasten betaalt gedurende zes maanden.

Vluchtelingenwerk - Samenspraak Bunnik

Alleenstaanden en gezinnen komen in principe rond van de toeslagen. De gedachte is dat men zich gedurende die zes maanden volledig kan richten op het leren van de taal, maar de wet schiet hier zijn doel voorbij.

In het afgelopen jaar is al vanaf het begin gebleken dat dit een ingewikkeld traject is, het is lastig uit te leggen, er is voortdurend zorg over de financiën want de toeslagen zijn niet vanaf dag 1 beschikbaar, er komen veel uitzonderingssituaties voor en maatwerk blijkt amper mogelijk. De begeleiding van VWSB is daardoor een stuk intensiever dan voorheen.

Inmiddels is de samenwerking met de afd. Budgetbeheer van de RSD goed op gang gekomen.

Maar de hoop en verwachting is toch dat dit onderdeel van deze wet aangepast wordt.

Een onderdeel van het Financieel Ontzorgen is het bereiken van financiële zelfredzaamheid door middel van een cursus. Dit lijkt goed te werken, maar ook hier is hulp van de begeleider van VWSB zeer wenselijk.

Het inburgeringstraject

Het doel van de nieuwe inburgeringswet is dat nieuwkomers zo snel mogelijk de taal leren en werk vinden. Het vereiste taalniveau is verhoogd van A2 naar B1. De gedachte is dat als de uitvoering van dit traject in handen gegeven wordt van de gemeenten, het traject doelmatiger wordt en nieuwkomers sneller het vereiste taalniveau zullen halen.

Maar aan de inburgering zoals die was zijn een aantal elementen toegevoegd die het traject niet perse versnellen of doelmatiger maken, zoals de Brede Intake en de leerbaarheidstoets. Tijdens de Brede Intake wordt aan de hand van vragen over allerlei levensgebieden gekeken of er belemmeringen zijn om het traject te kunnen volgen en de leerbaarheidstoets geeft uitsluitsel welke van de twee routes haalbaar is, de B1-route of de Z-route.

Jongeren tot 27 jaar volgen de onderwijsroute. Er staat maximaal drie jaar voor het behalen van het bij de route passende eindniveau.

De B1-route houdt in dat men het Nederlands op B1-taalniveau behaalt. In de Z-route ligt de aandacht op het behalen van voldoende zelfredzaamheid om mee te kunnen doen in de maatschappij. Het minimale taalniveau is dan A1. Het verschil tussen de B1-route en de Z-route is groot, waardoor er niet gemakkelijk geswitcht kan worden van route.

Via deze link vind je informatie over de verschillende taalniveaus:

<https://detaalbrigade.nl/taalniveaus/>

De Inburgeringswet 2021 vraagt vanwege de vele onderdelen om samenwerking met verschillende diensten als COA, IND, DUO en gemeenten. Alles dient vastgelegd te worden in verschillende digitale systemen. Vluchtelingenwerk begeleidt vooral bij de praktische uitvoering op cliëntniveau.

Taalcoaching

Elke vluchteling die bezig is met de inburgering kan gekoppeld worden aan een taalcoach. De taalcoach biedt ondersteuning bij het spreken in het Nederlands, waarbij het gevolgde inburgeringsprogramma een leidraad biedt.

In de praktijk biedt zo'n contact veel meer: uitwisseling van kennis en ervaringen over de landen waar men vandaan komt of waar men geweest is, het delen van persoonlijke zaken, het vergroten van het sociale netwerk van de nieuwkomer.

De taalcoaches worden begeleid door twee taalcoach-coördinatoren, een voor Bunnik en een voor Odijk/Werkhoven.

Vluchtelingenwerk - Samenspraak Bunnik

Deze twee coördinatoren zorgen voor het inwerken van de taalcoaches, dragen zorg voor een juiste koppeling tussen taalcoach en vluchteling/anderstalige en zorgen voor de kennismaking met de maatschappelijk begeleider. Schema 3 biedt een overzicht.

Schema 3

Aantal taalcoaches en koppelingen	per 1 jan 22	gestart	gestopt	per 31 dec 22
beschikbare taalcoaches	56 personen	9 personen	4 personen	61 personen
	Bunnik: 47 Odijk: 8 Werkhoven: 1	Bunnik: 9 Odijk: - Werkhoven: -	Bunnik: 4 Odijk: - Werkhoven: -	Bunnik: 52 Odijk: 8 Werkhoven: 1
actieve koppelingen	45 koppelingen	11 koppelingen	6 koppelingen	50 koppelingen
	Bunnik: 37 Odijk: 8 Werkhoven: -	Bunnik: 6 Odijk: 4 Werkhoven: 1	Bunnik: 5 Odijk: 1 Werkhoven: -	Bunnik: 38 Odijk: 11 Werkhoven: 1

Twee keer per jaar houden de coördinatoren een bijeenkomst met alle taalcoaches. In 2020 en 2021 ging het niet door. In 2022 zijn weer twee bijeenkomsten georganiseerd. In deze bijeenkomsten worden ervaringen uitgewisseld en nieuwe ontwikkelingen besproken. VWSB is lid van de organisatie Het Begint met Taal. Elke taalcoach kan inloggen, achtergrondinformatie vinden en materiaal downloaden waaronder de methode Spreektaal.

Taallessen aan Oekraïners

In 2022 kwam door de inval van Rusland een stroom vluchtelingen uit Oekraïne naar West-Europa en dus ook naar Nederland. Toen duidelijk werd dat er bij de Oekraïners in Bunnik behoefte bestond om met de Nederlandse taal kennis te maken, is vanuit VWSB het initiatief genomen om taallessen te gaan verzorgen. Met hulp van de afdeling Sociaal Domein van de gemeente en een aantal vrijwilligers is er voor de groep van Oekraïners die daar interesse voor hadden vanaf april taallessen aangeboden, aanvankelijk geïmproviseerd, en later met praktische leermiddelen (mede dankzij Lionsclub Bunnik). De lessen zijn met een onderbreking in de zomer tot half december doorgegaan. Als afsluiting werd een afscheidsbijeenkomst georganiseerd en ontvingen alle vrijwilligers een bedankje van de gemeente. Naast het leren van het Nederlands was er ook de mogelijkheid om onderlinge contacten aan te gaan en de Oekraïners kregen het gevoel dat ze welkom waren.

Werkcoaching

De inzet van de werkcoach is om vragen over studie of werk te verhelderen, een realistisch arbeidsmarktperspectief voor te stellen en de vluchteling te adviseren en te stimuleren. Dit gebeurt via een verzoek van onze maatschappelijk begeleiders en het gebeurt in samenspraak met de inburgeringsconsulent van de RSD.

Vluchtelingenwerk - Samenspraak Bunnik

Met veel vluchtelingen die in de gemeente zijn komen wonen, gaat het goed, maar dat kost tijd. Een traject naar werk vraagt om inzet, inzicht en doorzettingsvermogen, zowel van de vluchteling als van de ondersteuning. Niet altijd is meteen duidelijk wat je kunt met het beroep dat je in het land van herkomst uitoefende, vaak is bijscholing of omscholing nodig. Of er is een studie gevolgd die in Nederland niet voortgezet kan worden of waar een ander niveau voor nodig is. Een stage geeft toekomstige werkgevers zicht op iemands kwaliteiten en werkhouding. Als een vluchteling naar tevredenheid werk gevonden heeft in een land waar hij / zij als vluchteling aankwam, is dat een uitstekende prestatie.

Een mooie inkijk in wat vluchtelingen in de gemeente Bunnik bereiken kun je lezen in de artikelenreeks 'Nieuwkomers in Bunnik' in 't Groentje:

<https://www.bunniksnieuws.nl/zoek?q=nieuwkomers>

In 2022 heeft de werkcoach ondersteuning geboden aan zeven vluchtelingen. Hiervan hebben twee personen werk gevonden, twee personen hebben een stageplek gevonden en een persoon heeft vrijwilligerswerk gevonden. Van drie personen zal de begeleiding doorlopen in 2023. De werkcoach heeft daarnaast negen vluchtelingen uit Oekraïne begeleid. Daarvan hebben vijf werk gevonden.

Gezinshereniging

Een aantal vluchtelingen heeft te maken met gezinshereniging. In 2022 zijn drie gezinsherenigingsprocedures succesvol afgerond. Een vader kon zijn zoon verwelkomen in zijn nieuwe gezin, een partner zijn vrouw en een partner zijn vrouw en kind. Deze laatste hereniging was vooral bijzonder omdat deze hereniging al diverse malen was afgewezen door de IND vanwege het ontbreken van de juiste documenten. Afgelopen zomer werd het beleid aangepast en werd DNA-onderzoek toegestaan. Twee maanden later kon de vader zich eindelijk herenigen met zijn vrouw en dochtertje.

Er zijn nog twee lopende aanvragen waarvan een van vele jaren her. Er zijn in dit jaar geen nieuwe aanvragen bijgekomen.

Sociale Activiteiten

Al meer dan 25 jaar organiseert VWSB een barbecue bij de Sociaal Culturele Vereniging Yumbo aan de Rumpsterweg. Zowel in 2020 als in 2021 hebben wij moeten besluiten deze niet door te laten gaan. Maar in 2022 konden wij weer als vanouds een barbecue bij Yumbo organiseren. En ook het Interculturele Eethuis vond in het najaar weer plaats in de Witte Huisjes.

Beide activiteiten werden heel goed bezocht. Het is erg fijn dat dit weer kan.

In 2022 heeft de Rotary Bunnik aan VWSB voorgesteld een kookboekproject/samen eten-project te starten. Dit krijgt in 2023 een vervolg met gezamenlijke eetafspraken en een kookboek.

Gebruik van fondsen

In 2022 hebben wij ten behoeve van onze cliënten van landelijke en lokale fondsen gebruik gemaakt. VWSB is intermediair voor een aantal landelijke fondsen. Daarnaast zijn er, naar aanleiding van verzoeken van onze cliënten, bijdragen ontvangen van Caritas Bunnik/Odijk/Werkhoven, Lionsclub Bunnik en het Steunfonds Vluchtelingen Bunnik.

Vluchtelingenwerk - Samenspraak Bunnik

Schema 4.

Gebruik van Fondsen	soort besteding	aantal kinderen	aantal volwassenen
Jeugdfonds Sport en Cultuur	muziekles	2	
	voetbal	5	
	zwemles	9	
Fonds Kinderhulp	fiets	1	
	bijdrage laptop	2	
	winterkleding	15	
St. Babypullen	babypakket	2	
Caritas Bunnik/Odijk	tandartskosten		3
	goederen		1
Lions	kerstpakketten	24 pakketten voor alleenstaanden en gezinnen	
Steunfonds Vluchtelingen Bunnik	gezinshereniging	2	2
	laptop		9
	studie		1
	zwemles	2	2
	gezondheidszorg		1
	verhuizing		1

Vermeldenswaard is de opbrengst van een actie van de kinderen van de Camminghaschool in Bunnik. Kinderen organiseerden gedurende de voorbereidingstijd op Pasen allerlei activiteiten zoals een talentenmarkt, verkoop van zelf gemaakt werk en het sponsoren van slapen in een zelfgebouwde hut. Ook kwam de coördinator van VWSB langs om antwoord te geven op de vele vragen van de kinderen van alle groepen. Deze zeer geslaagde actie bracht € 3.873,11 op voor het Steunfonds.

Naast enkele andere goede gevers, leveren 20 donateurs elk jaar hun vaste bijdrage aan het Steunfonds Vluchtelingen Bunnik.

Bestuursbeleid ten aanzien van het vrij besteedbare vermogen

De Algemene reserve wordt gebruikt voor het opvangen van tegenvallende resultaten ten opzichte van de Begroting.

Bunnik, april 2023